

Kibernoziegumi

Viktorija Jarkina

viktorija.jarkina@sorainen.com

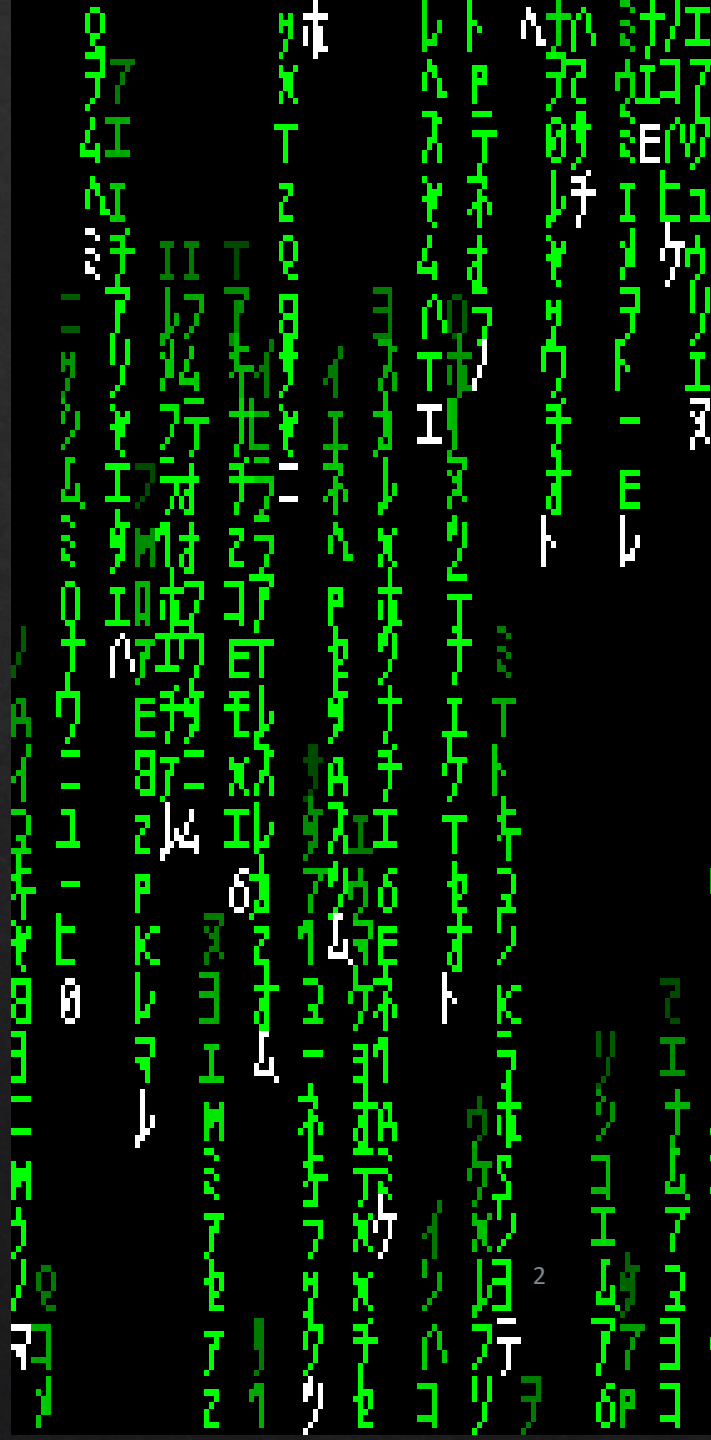
- 2018. gada 12.oktobris

www.sorainen.com

Par ko šodien runāsim?

1. Kibernozieģumu jēdziens;
2. Kibernozieģumu definējums Krimināllikumā;
3. Kibernozieģumu veidi:
 - 1) pikšķerēšana;
 - 2) bikšķerēšana;
 - 3) viltotas vēstules;
 - 4) datorvīrusi;
 - 5) viedtālruņi un planšetes.
4. Statistika.

Kibernozieģumu definējumi

ASV Tieslietu ministrija iedala kibernetiskus nozieģumus trijās kategorijās:

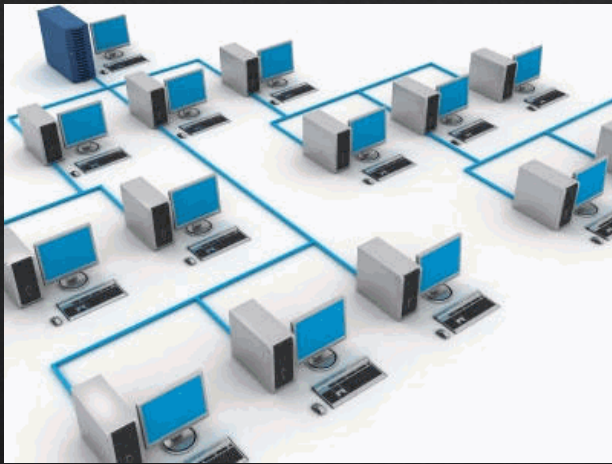
1 nozieģumi, kuros skaitļošanas ierīce ir **mērķis,**

2 nozieģumi, kuros dators tiek izmantots kā **ierocis,**

3 un nozieģumi, kuros dators tiek izmantots kā **nozieģuma piederums.**

Kibernoziegumu definējumi

Kibernoziegums ir **noziedzīga darbība**, kurā tiek izmantots **dators (automatizēta datu apstrādes sistēma, ierīce), tīkla ierīce vai tīkls.**

Datoru var izmantot nozieguma izdarīšanai, vai tas var būt mērķis. 4

Kibernozieģumu regulējums

Krimināllikumā

Korespondences un pa elektronisko sakaru tīkliem pārraidāmās informācijas noslēpuma pārkāpšana (KL 144);

Krāpšana automatizētā datu apstrādes sistēmā (KL 177.1);

Datu, programmatūras un iekārtu iegūšana, izgatavošana, izplatīšana, izmantošana un glabāšana nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem (KL 193.1);

Patvaļīga piekļūšana automatizētai datu apstrādes sistēmai (KL 241. p);

Automatizētas datu apstrādes sistēmas darbības traucēšana un nelikumīga rīcība ar šajā sistēmā iekļauto informāciju (KL 243)

Nelikumīgas darbības ar automatizētas datu apstrādes sistēmas resursu ietekmēšanas ierīcēm (KL 244)

Datu, programmatūras un iekārtu iegūšana, izgatavošana, izmaiņšana, glabāšana un izplatīšana nelikumīgām darbībām ar elektronisko sakaru tīklu galiekārtām (KL 244.1)

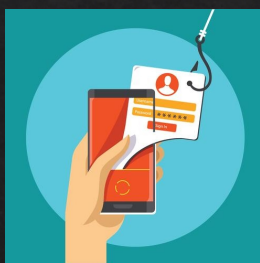

Termins izveidots
no vārda
«makšķerēšana»
analoģiski angļu
valodas vārdam
«phishing»

Pikšķerēšana

Neapdomīgu lietotāju
aizvilināšana uz tīmekļa
vietnēm, kas atdarina reālu
organizāciju vietnes.

Bankas vai kādas interneta
maksājumu sistēmas vietnei
identiska viltus vietne.

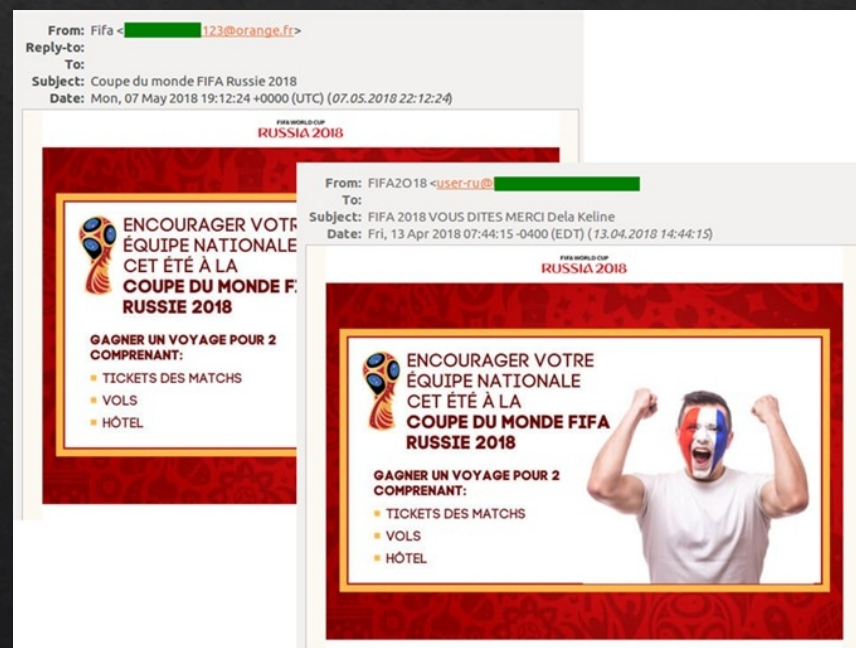

Parasti lietotājus viltotajā vietnē ievilina ar masveidā sūtītām e-pasta vēstulēm it kā no bankas vai citas reālas finanšu iestādes

Vēstulēs ir ievietota **viltotās vietnes hipersaite**.

2017. gads: krāpnieciski e-pasti par brīvbiletēm uz 2018. gada FIFA pasaules kausa izcīņu

Mērķis: izkrāpt no cilvēkiem naudu vai personisko informāciju

Op 04.10.2017 9:09

Russia 2018 Awards! <[redacted]@yahoo.com>

FIFA 2018 Awards!

Kopy

Coofage.net FIFA-RUSSIA-2018.pdf (969 K&M)

Congratulations Recipient.

We are pleased to inform you that as a result of the just concluded a successful FIFA Confederation Tournament and with the Official FIFA World Cup Russia 2018 to follow, the Global Fund... 'Read as attached & reply'. From FIFA Ticketing lottery Draws, Zurich.

Op 07.12.2017 3:27

FIFA 2018 PROMOTIONS <[redacted]11@gmail.com>

FIFA 2018 MICROSOFT ONLINE WINNING NOTIFICATION

Kopy Undisclosed-recipients:

Coofage.net FIFA 2018 MICROSOFT ONLINE WINNING NOTIFICATION.doc (79 K&M)

Please open the attachment because you are a Winner

Op 27.10.2017 21:25

FIFA U-17 WORLD CUP INDIA 2017 <[redacted]@ffas.net>

Congratulations!!!

Kopy Recipients

YOUR EMAIL ID HAVE BEEN AWARDED USD 1,000,000.00 IN FIFA U-17 WORLD CUP INDIA 2017 PROMO. TO CLAIM PRIZE SEND YOUR NAME,ADD,AGE,OCUP,NUMBER TO E-MAIL: [redacted]ffas.net

FIFA WORLD CUP RUSSIA 2018

Dear Lucky Winner,

We Russia 2018 FIFA World Cup Organizing Committee (RFWOC) in conjunction with Microsoft-Euro Online lottery Award team officially announce to you the raffle draw held the Month JANUARY 2018 in LONDON, UNITED KINGDOM. Your E-mail address was among the 100,000.00 e-mail raffle draw, which your e-mail was randomly picked up by the computer during the 3rd Quarter Raffle draw held in United Kingdom.

We therefore wish to inform you that your e-mail address has won you the total sum of (£1,000,000.00) One Million Great Britain Pounds Sterling. Participant's email addresses were sorted out globally (Powered by Microsoft) from Companies, Individuals, Government's Agencies, Co-operative bodies, Charity homes etc and computer "RANDOMLY" via E-sorting balloting to select respective winners around the globe.

We inform that this Internet Raffle Draw (RF) was organized by Microsoft-Euro lottery Award team and Russia 2018 FIFA World Cup Organizing Committee (RFWOC) to create awareness to the world as Russia is busy Finalizing their preparation for the hosting of the 2018 FIFA World Cup. Note: Winners shall be paid in accordance with neither Settlement Centre and must be claimed not later than 30 Days from the date of draw notification, any Prize not claimed within this period will be forfeited.

Stated below are your winning Details:

WINNING NUMBER: 30, 14, 30,45,18,50
 REFERENCE NUMBER: REF2018144.RZ
 SECURITY CODE: BUK4490

Please note that your winning numbers falls within our Afri Booklet representative office in South Africa therefore, your fund will be released to you through our paying bank in "SOUTH AFRICA" Kindly contact fund processing Manager Mr. Alike Nkomo.

CONTACT DETAILS
 Contact Person: Mr. Alike Nkomo
 E-mail: alike@afri.co.za
 Phone: +27786791000

You're requested to send the following information's to Mr. Alike Nkomo, to enable him facilitate the release of your winning fund to you. Also remember to place this security code "BUK4490" on your subject for easy location of your file.

1. Full Name;
2. Residential Address;
3. Country;
4. Mobile/Pass Number;
5. Occupation;
6. Age;
7. Marital Status;
8. Attached Copy of international passport
9. Winning Numbers;

Regards,
 Mr. Michele (inter-afri)
 (FIFA 2018 Microsoft Online Lottery Coordinator)

SCAM

APPROVED

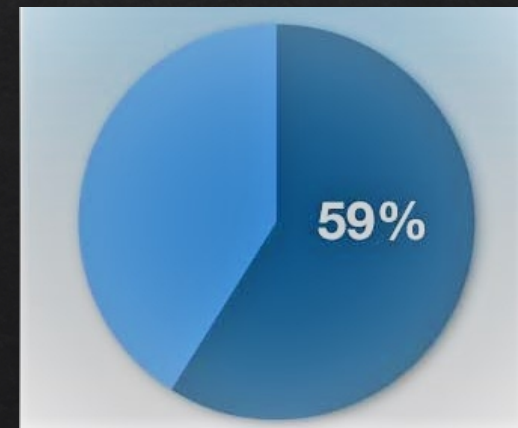
2017. gadā pikšķerēšanas uzbrukumu skaits ir
pieaudzis.

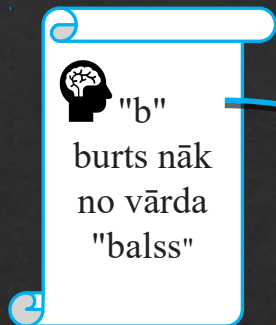

KASPERSKY

Pretpikšķerēšanas sistēma

lietotāju datoros tika aktivizēta **246 231 645** reizes, kas ir
gandrīz par **59% vairāk nekā 2016. gadā**

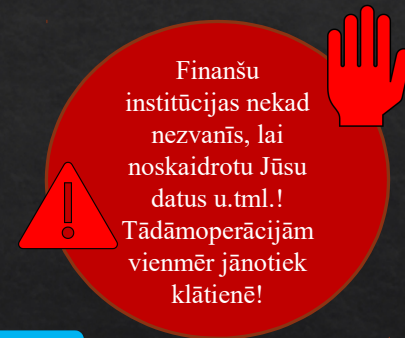
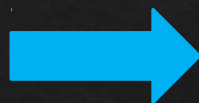

Bikšķerēšana

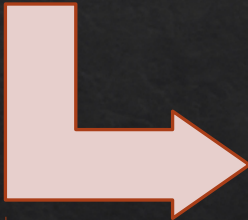
Telefona zvani šķietami no kādas institūcijas
vai bankas, kuru laikā dažādu iemeslu dēļ tiek
jautāti personas vai kādi citi dati

Viltotas vēstules

Viens no “sāpīgākiem” uzbrukuma veidiem:
viltotu vēstuļu nosūtīšana klienta biznesa partneru vārdā.

Noziedznieki nosūta **elektronisko vēstuli, it kā sadarbības partnera vārdā** ar viņa adresi.

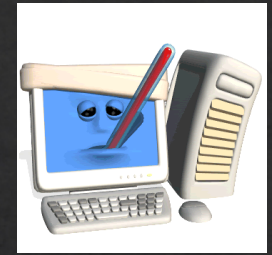
Vēstulēs tiek nosūtīts **pieprasījums par naudas summu pārskaitīšanu uz jauniem rekvizītiem.**

Vēstulē tiek paziņots ka **persona ar kuru klients sazinājās līdz šim, nav pieejama** un turpmākā sarakste veicama ar citu pārstāvi: krāpnieciskās darbības veicēju.

Datorvīrusi

Vairāki kibernoziegumi tiek īstenoti, **cilvēkiem pašiem aktivizējot inficētus failus**, kas saņemti elektroniskajā pastā.

Ar kaitnieciskās programmas palīdzību var pārķert tekstu, kas tiek ievadīts ar datora klaviatūru (piemēram, lietotāja kodu, paroli un autorizācijas kodu), kas tālāk tiek nodots noziedzniekam.

“tārpi” - izplata sevi citos tīklos un aktivizējas bez lietotāja ziņas

“trojas zirgi” – maskējās par citām datnēm un pēc to lejupielādes instalē vīrusus

Spieģprogrammatūra “spyware” - slepeni vāc informāciju par lietotāju, izmantojot tā pieslēgumu internetam. Savāktā informācija var tikt nodota ieinteresētajām personām

Viedtālruņi un planšetdatori

Arī **viedtālruņus un planšetdatorus var inficēt ar vīrusiem**, apmeklējot aizdomīgas Interneta vietnes, vai arī atverot e-pasta vai kādas mobilās lietotnes, piemēram, WhatsApp, pielikumu.

Noziedznieki pastiprināti mēģina uzlauzt mobilās ierīces un piekļūt tajās esošajai konfidencialajai informācijai, t.sk., personas autentifikācijas līdzekļiem Internetbankas sistēmā.

Viedtālruņi un planšetdatori

«Mobile banking Trojans»

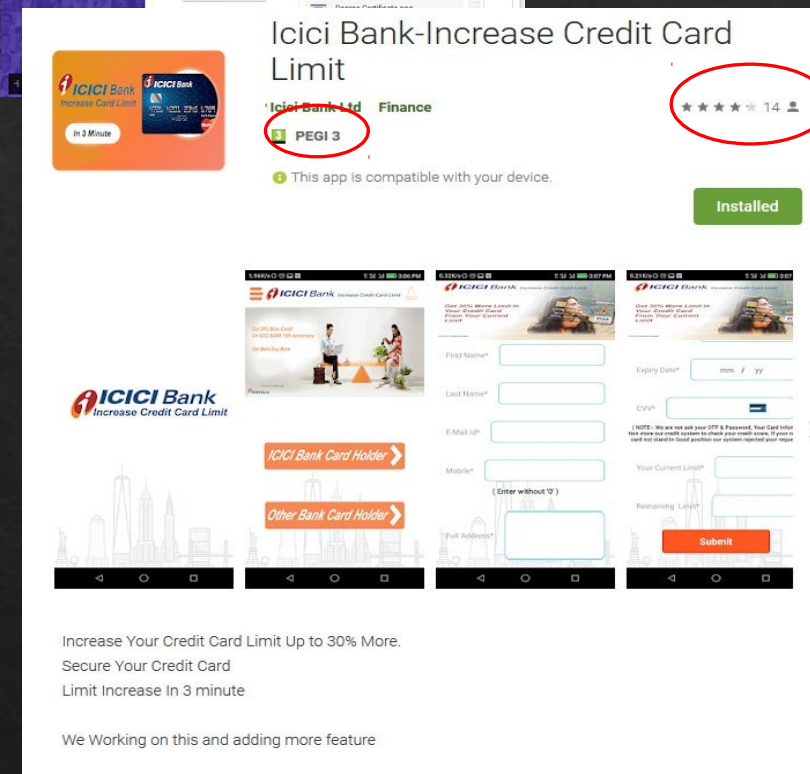
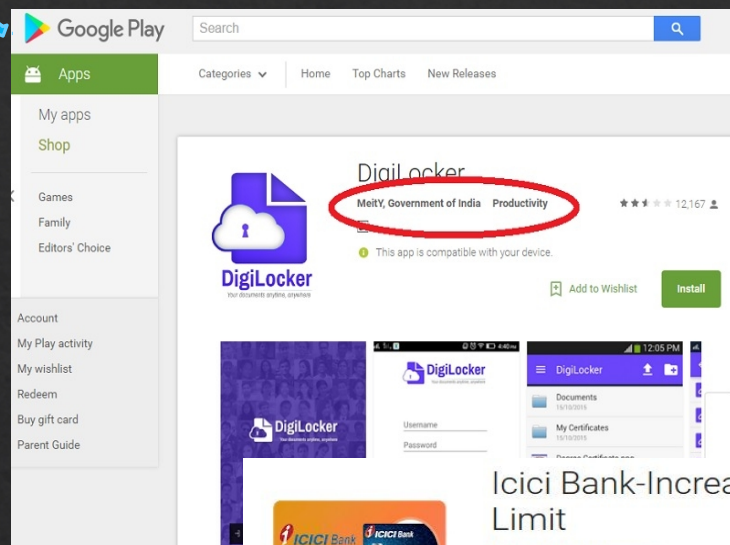
2017. gadā bija viens no vislielākajiem uzbrukumiem caur personu viedtālruņiem.

No **mobilo sakaru lietotāju bankas kontiem tika nozagta nauda**, attiecīgi lietojot viedtālruņos bankas aplikāciju/lietotnes (apps)

Vislielākajam riskam saskarties ar “**Mobile banking Trojans**” bija pakļauti **Android** lietotāji.

Kibernoziedznieki rada **viltotas banku lietotņu aplikācijas** un nosūta tās uz viedtālruniem vai pat ievieto oficiālajā “Google play” veikalā.

2017. gadā valstu sarakstā ar vislielāko “**Mobile banking Trojans**” uzbrukumu skaitu **Latvija ierindojās 7. vietā**, apsteidzot Kirgizstānu, Moldovu un Kazahstānu.

Vislielākais uzbrukumu skaits bija Krievijā, Austrālijā un Turcijā

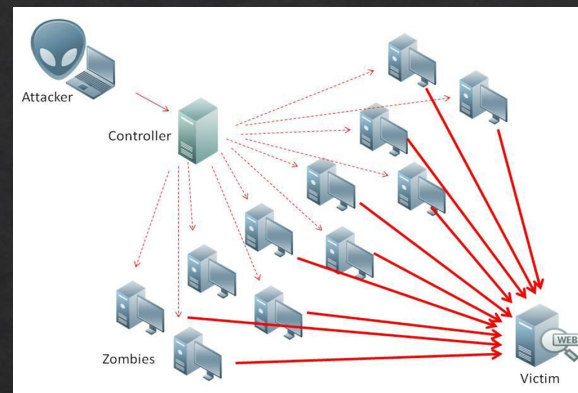
Statistika

2018. gadā tika piedzīvota virkne **DDoS** uzbrukumu.

To **mērķis**: panākt lielu organizāciju servera darbības traucējumi, kas ļautu panākt servera iziešanu no ierindas un darbības pārtraukšanu uz klienta pieprasījumiem.

Parasti šāda veida uzbrukumi tiek veikti tik lielām firmām kā **Microsoft** vai **Yahoo**

Latvijā šādu uzbrukumu piedzīvoja **e-veselība** un ziņu portāls **LETA**, kā arī vairākas valsts iestāžu mājaslapas.

Eiropas Komisija norāda:
katru dienu pasaulē **vairāk nekā viens
miljons cilvēku** kļūst par
kibernozieģumu upuriem.

Kibernoziedznieki vērš savas darbības
visplašākajā mērogā:

-> sākot ar **kredītkaršu informācijas
zagšanu,**

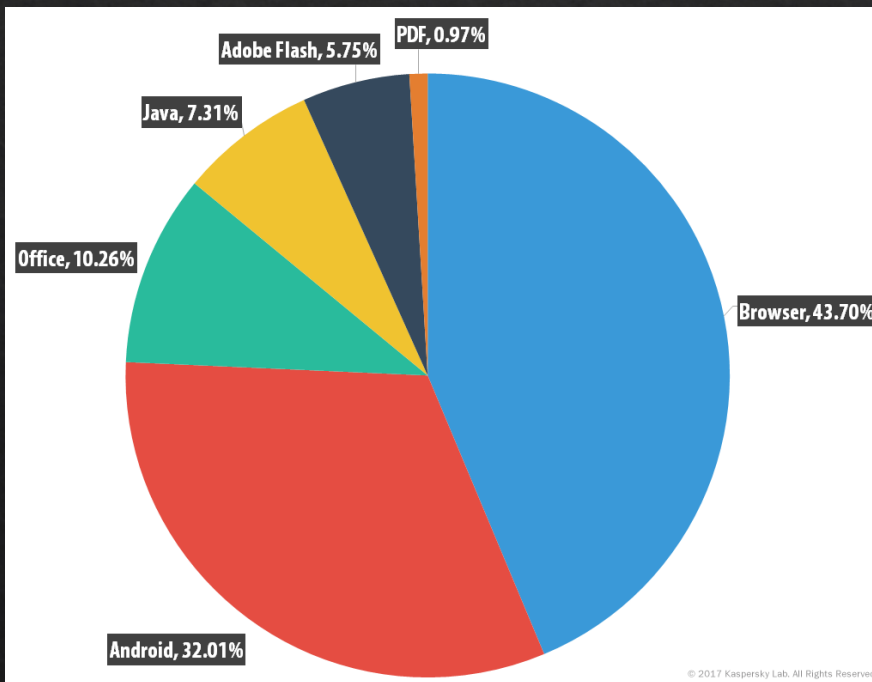
-> turpinot ar **identitātes zādzībām
un bērnu seksuālu izmantošanu,**

-> beidzot ar **masveida
uzbrukumiem iestādēm un
infrastrukturām.**

- “Kaspersky Lab” izpētījuši **visneaizsargātākās lietotnes**, kuras izmanto kibernoziēdzinieki.
- Salīdzinot 2017. un 2015. gada statistiku, tikai **Brows** lietotne no 62% uz 43,705 un **Java** lietotne no 13% uz 7,31% spējušas samazināt kibernoziēdzinieku aktivitāti.
- Visu pārējo lietotņu statistika augusi dubultā.

Pat pasaulē plaši zināmas lietotnes nav pasargātas no kiberuzbrukumiem. Kā norāda Drossinternets.lv vadītāja, **95% problēmsituāciju digitālajā vidē rodas pašu lietotāju nezināšanas, vieglprātības vai slinkuma dēļ.**

- 2018. gadā Latvijā ielaušanās mēģinājumi no pirmā ceturkšņa uz otro ceturksni pieauguši par **500%**.
- Katru gadu kibernoziēgumu rezultātā upuri zaudē apmēram 388 miljardus ASV dolāru, kas kibernoziēdzību padara **ienesīgāku nekā tirdzniecība ar marihuānu, kokaīnu un heroīnu.**
- Pasaulē kopumā tiek **atklāts ne vairāk par 10%** kibernoziēgumu.